

Brugerinddragelse i udviklingen af tryghedsskabende demensteknologier

I 2016 gik en række kommuner i Nordjylland sammen med Aalborg Universitet, Professionshøjskolen UCN og en række nordjyske virksomheder med henblik på at udvikle en ny demenssikringsteknologi. Dette samarbejde blev startet med udgangspunkt i en generel utilfredshed med de nuværende løsninger til personer med demens. Især var man utilfreds med udvalget af eksisterende GPS-løsninger.

Utilfredsheden skyldtes blandt andet at teknologierne var for upræcise og ustabile, hvilket medførte upræcis lokation og mange fejl. Derudover var batteritiden for kort, hvilket ofte førte til at produkterne løb tør for strøm. Plejepersonalet oplevede også at have svært ved at betjene de meget lidt brugervenlige løsninger. Endelig ønskede personer med demens ikke altid at gå med dem, fordi de var store og klodsede.

Disse problemer ønskede man at gøre op med ved at kombinere ny teknologi med viden fra personer med demens, plejepersonale, pårørende og interesseorganisationer med henblik på at skabe et bedre produkt, der kunne forbedre trygheden for personer med demens og deres pårørende.

I forbindelse med projektet afholdte vi (Anders Kaalgaard Møller og Diana Schack Thoft) en række workshops for personer med demens og deres pårørende, hvor de gav deres bud på hvordan fremtidens demenssikringsteknologier kunne se ud. Samtidig undersøgte vi, hvordan de forholdt sig til overvågningsaspektet og andre etiske forhold. Kontakten til personer med demens og pårørende foregik via Videnscenter for Demens i Aalborg Kommune. Efter aftale deltog vi i nogle af kommunens tilbud, hvor vi fik lov til at afholde tre workshops for 20 personer med demens og tre workshops for syv pårørende.

Fælles for alle personerne med demens var, at de forsat boede i eget hjem. De fleste var aktive, hvor de ofte gik ture, cyklede eller kørte i bil. Almindeligvis foregik det uden problemer, dog kunne de blive forvirrede, hvis de kom til steder, de ikke genkendte eller hvis der var sket store forandringer i bybilledet.

Historier i medierne om personer med demens, som var bortkomne, skabte en vis utryghed hos deltagerne. Pårørende kunne bekræfte situationer, hvor de havde følt sig utrygge. Pårørendes bekymring for om personerne med demens kunne finde rundt, medførte at de ofte ikke ønskede at personerne med demens gik ud alene. Det kunne føre til diskussioner mellem dem og personerne med demens. Dog havde personerne med demens en vis forståelse for de pårørendes bekymring, da de ikke ønskede at gøre pårørende urolige, hvilket medførte at parterne ikke ønskede, at uenighederne skulle udvikle sig til større konflikter. På samme måde blev hele overvågningsaspektet diskuteret. Der fandtes delte meninger om i hvor høj grad pårørende skulle have mulighed for at overvåge. Dog syntes der at være enighed om, at overvågning var i orden, når der var et konkret behov, og så længe overvågningen blev begrænset til nogle få mennesker

som fx nærmeste pårørende eller naboer. Det betyder, at overvågningsaspektet måske er mindre problematisk, så længe overvågningen er begrænset til nogle få, som man er tryk ved og har tillid til.

Igennem workshopsene blev det fremhævet, at det var vigtigt at få introduceret hjælpemidlet tidligt, mens man selv var i stand til at forholde sig til løsningen. På den måde var det muligt at blive fortrolig med løsningen og opbygge en vane med at anvende den, inden det blev nødvendigt. Der var et stort fokus på, at løsningen skulle tage udgangspunkt i den enkelte persons behov, ønsker og nuværende tilstand. Dette kunne eksempelvis være via en løsning, hvor kontrollen gradvist flyttede sig fra personen med demens til pårørende. Hvor løsningen i starten fungerede som et eget hjælpemiddel, der hjalp personen med demens til at orientere sig og finde vej. For senere at overgå til et system, der alarmerede pårørende, når det var nødvendigt.

Hele forløbet med inddragelsen af personer med demens og pårørende blev oplevet meget positivt af deltagerne. Deltagerne var i stand til kritisk at forholde sig til design og funktion af eksisterende og fremtidige løsninger. Herved bidrager de til den begrænsede viden, der på nuværende tidspunkt eksisterer om inddragelse af personer med demens og deres holdning til de etiske aspekter relateret til dette område. Hensigten med deltagerens bidrag fra workshopperne er at de vil indgå i udviklingen af nye demenssikringsteknologier, som i højere grad støtter behovene fra såvel personer med demens som deres pårørende.

Kontaktoplysninger

Diana Schack Thoft

Docent, Ph.d., Lektor, Cand.cur, sygeplejerske

Sygeplejerskeuddannelsen/TIBS, Professionshøjskolen UCN

Selma Lagerløfsvej 2, 9220 Aalborg Øst

Tlf.: 45 72 69 10 56, E-mail: dst@ucn.dk

Anders Kalsgaard Møller

Adjunkt, Ph.d., Assistant Professor

Institut for Kultur og Læring

Aalborg Universitet, Kroghstræde 3, 9220 Aalborg

Tlf.: 42418182, E-mail: ankm@learning.aau.dk

